

Årsrapport 2007

Komité for integreringstiltak
– *Kvinner i forskning (2007-2010)*
(KiF-komiteen)

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
1 Bakgrunn og mandat.....	3
2 KiF-komiteens medlemmer og sekretariat.....	3
3 Møter, institusjonsbesøk og konferansedeltakelse	4
3.1 Komitémøter.....	4
3.1.1. 27. mars 2007.....	4
3.1.2. 11.-12. juni 2007	4
3.1.3. 28. august 2007	4
3.1.4. 22.-23. november 2007.....	4
3.2. Andre møter.....	4
3.3 Institusjons- og instituttbesøk.....	5
3.3.1. Høgskolen i Vestfold 10. mai 2007	5
3.3.2. Agderforskning 22. november 2007	5
3.3.3. Universitetet i Agder 23. november 2007	5
4 Aktiviteter	5
4.1 Sluttrapport.....	6
4.2 Oppdrag utført for Kunnskapsdepartementet	6
4.2.1. Oslo Celebration Grants	6
4.2.2. Likestillingsprisen.....	6
4.3 Prosjekter utført som oppdrag for komitéen.....	6
4.3.1 Universitetet i Oslo: Kvinner i realfag	6
4.3.2 NIFU STEP: Doktorgradskandidater og karrierer i et likestillingsperspektiv	7
4.3.3 NIFU STEP: ”Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv”, del av Comparative Academic Professions.....	7
4.3.4. KILDEN: Nettverksplattform.....	7
4.4 Brev	7
4.5 Ressursbank for likestilling i akademien	8
4.6 Nettverkskonferanse for likestillingsmedarbeidere	8
5 Egenvurdering og oppsummering	8
5.1. Aktivitetsnivå.....	8
5.2. Vilkår for komitéens arbeid.....	8
5.3. Intern kommunikasjon	9
5.4. Strategi	9

1 Bakgrunn og mandat

Komité for integreringstiltak – Kvinner i forskning ble først opprettet av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) 26. januar 2004 for å bidra til integrering av likestilling i universitets- og høyskolesektoren. Kvinner er underrepresentert i vitenskapelige stillinger innenfor de fleste fagområder, og ubalansen øker jo høyere opp i stillingssystemet man kommer. Komiteen skulle gi støtte og anbefalinger om tiltak som kunne bidra til integrering av likestillingsarbeidet i universitets- og høyskolesektoren og dermed til økt likestilling. Komiteen ble opprettet for en treårsperiode, og leverte sin sluttrapport i 2007.

På grunn av de gode erfaringene med Komité for integreringstiltak - Kvinner i forskning, og etter anbefaling fra den første Kif-komitéen, besluttet Kunnskapsdepartementet i 2007 å videreføre ordningen, og en ny komité ble oppnevnt for å virke i en treårsperiode fra og med 1. april 2007 til 01.04.2007-01.04.2010. Mandatet til denne andre komitéen var utvidet til å omfatte forskningsinstitutter og samtlige departementer.

2 KiF-komiteens medlemmer og sekretariat

Den første komitéen avsluttet sitt arbeid i februar 2007. Leder av denne komitéen var professor Kari Melbye, NTNU. For informasjon om øvrig sammensetning, se: <http://kvinneriforskning.no/c42786/artikkel/vis.html?tid=42795>

Medlemmene i den andre Kif-komitéen ble oppnevnt i april 2007:

Medlemmer

Prorektor og professor Gerd Bj rhovde, Universitetet i Tromsø (leder)
Fakultetsdirektør Karen-Lise Scheie Knudsen, Universitetet i Agder
Konserndirektør Ernst H. Kristiansen, SINTEF
Førsteamanuensis Eva Sk rb k, Høgskolen i Østfold
Professor Knut Holtan Sørensen, NTNU
Spesialrådgiver Gunnar Bolstad, Norges forskningsråd
Student Katrine Elida Aaland, Studentenes Landsforbund (11. og 12.juni)
Student Helene Bustad Johannessen, Studentenes Landsforbund (fra og med 28. august)¹

Observatører

Seniorrådgiver Tone Eng, Kunnskapsdepartementet
Daglig leder/direktør Maria Grönroos, KILDEN (etter vedtak i komitéen 28. august 2007)

Sekretariat

Seniorrådgiver Linda M. Rustad, Universitets- og høgskolerådet
Seniorrådgiver Mari S. Rigstad – komitéens sekretær (i permisjon fra 1. mai 2007 15. mai 2008)
Seniorrådgiver Ellen Birgitte Levy, Universitets- og høgskolerådet – komitéens sekretær. (vikar fra 15. mai 2007 til 15. mai 2008)

¹ Katrine Elida Aaland ble først oppnevnt som studentrepresentant fra Studentenes Landsforbund. Da hennes funksjonstid i StL var ute, ble Helene Bustad Johannessen oppnevnt i hennes sted.

3 Møter, institusjonsbesøk og konferansedeltakelse

3.1 Komitémøter

I 2007 har den første komitéen (2004-2007) hatt ett møte. Andre komité (2007-2010) har hatt tre komitémøter. Til sammen har komitéene behandlet 45 saker.

3.1.1. 27. mars 2007

Siste komitémøte for den første komitéen (2004-2007) ble avholdt 27. mars 2007.

Det ble orientert om ferdigstilling og distribusjon av sluttrapporten, og funksjonsperioden ble oppsummert. Det ble fremhevet at det gode samarbeidet med departementet og med KILDEN hadde vært sentrale premisser for det arbeidet komitéen hadde gjort. Det ble konstatert at det stod igjen i underkant av to millioner kroner i ubenyttede midler.

3.1.2. 11.-12. juni 2007

Andre komité (2007-2010) konstituerte seg i møtet 11.-12. juni. Fortolkning av komiteens mandat og fortolkning av EFTA-dommen ble diskutert. Det ble orientert om Forskningsrådets policynotat om likestilling, Ressursbank for likestilling i akademia og om Universitets- og høgskolerådet. Det ble fattet vedtak om å be om møter med UHR, KD, NOKUT og Norges forskningsråd.

3.1.3. 28. august 2007

Komitémøtet ble avholdt i Berlin i forbindelse med komitéens deltakelse på *5th European Conference on Gender Equality in Higher Education* i Berlin 28.-31. august 2007. Komitéen hadde ingen offisielle bidrag på konferansen, men distribuerte et antall eksemplarer av første komités sluttrapport i engelsk oversettelse.

I komitémøtet ble innspill til regjeringens stortingsmelding om rekruttering til forskning og innovasjon behandlet. Det ble fattet vedtak om flere utredningstiltak knyttet til rekrutteringsmeldingen og til oppfølging av Kif-komitéens sluttrapport, og om utarbeidelse av arbeidplan for komiteen. Det ble videre nedsatt arbeidsgrupper med ansvar for arbeidsplanen og flere av tiltakene.

3.1.4. 22.-23. november 2007

I komitémøtet som ble avholdt ved Universitetet i Agder, ble det redegjort for behov for økt budsjette ramme for Ressursbanken. Møtet godkjente forslag til arbeidsplan for komitéen, og det ble vedtatt å gå inn i delprosjektet "Akademikerprofesjon i endring" i samarbeid med NIFU STEP. Det ble videre blant annet orientert om forskningspolitisk konferanse som planlegges i 2009. I tilknytning til komitémøtet ble det avholdt møter med Agderforskning og Universitetet i Agder.

3.2. Andre møter

Komitéen har videre bedt om møter med daværende kunnskapsminister Øystein Djupedal og ny minister for forskning og høyere utdanning Tora Aasland, Norges forskningsråd, NOKUT og UHR.

- **23. april 07:** Møte i Brussel der følgende deltok: Fra DG Research: Johannes Klumpers leder av Scientific Cultures and Gender Issues, Florence Bouvret og

Camilla Gidlof-Regnier. Fra DG Employment Petra Schott og Elisabeth Kavazi (jurister). Fra KD: Jana Weidemann, Gunnhild Rønningen og Niclas Trosdal. Fra den norske EU delegasjonen Bjørn Tore Kjellemo. Fra Komité for integreringstiltak – kvinner i forskning Linda M. Rustad, observatør. Med bakgrunn i EFTA-dommen som falt i 2002 som omhandlet måten Norge praktiserte øremerking på, var formålet med møtet å diskutere hva Norge kan igangsette av øremerkingstiltak.

- **29. mai 2007:** Møte med Kunnskapsminister Øystein Djupedal. I møtet ble EFTA-dommen og oppfølging av sluttrapporten diskutert.
- **11. september 2007:** Møtet med Norges forskningsråd. Handlingsplan for likestilling, og kjønnsperspektiver i forskning presentert. Det ble diskutert samarbeidsmuligheter mellom Forskningsrådet og Kif-komitéen. Det ble avtalt et oppfølgingsmøte høsten 2008.
- **11. september 2007:** Møte med NOKUT. Muligheten for å integrere kjønnsaspektet i institusjonenes kvalitetssikringssystemer var ett diskusjonstema i møtet. Institusjonens ansvar og NOKUTs rolle i akkreditering og veiledning ble også diskutert. Kif-komitéen tar initiativ til et nytt møte i januar/februar 2009.
- **22. november 2008:** UHR representerte komitéen i møte med KD om innspill til stortingsmelding om rekruttering. Øremerking av midler til midlertidige vitenskapelige stillinger var ett tema.
- **Høst 2007:** Komitéleder hadde et møte med UHRs styre om øremerkingssaken.
- Sekretariatet har hatt to møter med NIKK (Nordisk institutt for kvinne- og kjønnsforskning), FOKK (Forening for kvinne- og kjønnsforskning i Norge), KILDEN og NFR om forskningspolitisk konferanse i 2009.
- Det har i tillegg vært avholdt uformelle møter med blant annet NIFU STEP i forbindelse med inngåelse av prosjektavtaler.

3.3 Institusjons- og instituttbesøk

Komitéen har i 2007 besøkt én utdanningsinstitusjon og ett forskningsinstitutt. I tillegg besøkte seniorrådgiver Linda Rustad Høgskolen i Vestfold i mai 2007.

3.3.1. Høgskolen i Vestfold 10. mai 2007

10. mai besøkte Linda Rustad Høgskolen i Vestfold og ga en presentasjon av Kif-komiteen og dens mandat, samt sluttrapporten til den første komiteen for høgskolens faglige utvalg.

3.3.2. Agderforskning 22. november 2007

I komitéens møte med Agderforskning, ga instituttet en orientering om *Senter for likestilling* som er et *forprosjekt* vedtatt av styret ved den gang Høgskolen i Agder, 20. juni 2007. Senteret skal blant annet bidra *til å samle og styrke forskning på kjønn og likestilling* og er tiltenkt en rolle som drivkraft for likestilling i regionen.

3.3.3. Universitetet i Agder 23. november 2007

I møte gjorde Universitetet rede for forslag til handlingsplan. Det ble også orientert om kjønnsfordeling og rekruttering ved UiA og om videreføring av Prosjekt senter for likestilling.

4 Aktiviteter

I dette kapitlet gis det en kort omtale av Komiteens viktigste aktiviteter og saker i 2007. For nærmere informasjon om Komiteens aktiviteter og synspunkter, se:

<http://kvinneriforskning.no/komiteen/>

4.1 Sluttrapport

Sluttrapporten til den første Kif-komiteén (2004-2007) ble ferdigstilt i januar 2007 og oversendte Kunnskapsdepartementet 8. februar 2008. Rapporten ble distribuert til samtlige universitet og høyskoler og den ble oversatt til engelsk. Rapporten inneholder anbefalinger til Kunnskapsdepartementet, Norges forskningsråd og NOKUT. Den ble videre presentert i Helsinkigruppens møte i Brussel 20. april 2007.

4.2 Oppdrag utført for Kunnskapsdepartementet

I 2007 har Kif-komiteén utført to oppdrag for Kunnskapsdepartementet. I tillegg ble det varslet et utredningsoppdrag som gjelder tiltak for å øremerke midler til tilsetning i midlertidige vitenskapelige stillinger. Dette er i henhold til en henvendelse fra Komiteén til Kunnskapsdepartementet i 14. september 2007 der avklaring av handlingsrommet etter EFTA-dommen ble etterspurt.

4.2.1. Oslo Celebration Grants

I brev 10. september 2007 ba Kunnskapsdepartementet Kif-komiteén i samarbeid med UHR å velge ut to norske kandidater til stipendiet "Oslo Celebration Grants" som skulle gå til faglig kvalifiserte forskere med ønske om å reise til Sør-Afrika for å arbeide med spørsmål relatert til kjønn og utdanning. Kif-komiteén og UHR foretok utlysning, vurdering og innstilling til stipendiene som var på kr 100 000 hver. Kunnskapsdepartementet fulgte innstillingen og stipendiene gikk til forskere ved UiO og Kvinnforsk UiT.

4.2.2. Likestillingsprisen

I brev 27. september 2007 ba Kunnskapsdepartementet Kif-komiteén om å lyse ut, vurdere og innstille til en nyopprettet Likestillingspris på to millioner kroner. Formålet med prisen var å stimulere og aktivisere institusjonene og gi likestillingsarbeidet en ekstra giv. Utlysning ble foretatt i form av brev til institusjonene og annonsering på flere nettsteder og i tidsskrifter. Det kom inn ni søknader innen frist. Prisen ble delt mellom Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (kr1 500 000) og institutt for marin biologi ved Universitetet i Tromsø (kr 500 000). I innstillingsbrevet til Kunnskapsdepartementet, oppfordret Kif-komiteén til at tiltaket med Likestillingsprisen skulle videreføres.

4.3 Prosjekter utført som oppdrag for komitéén

4.3.1 Universitetet i Oslo: Kvinner i realfag

Dette forskningsprosjektet ble igangsatt med midler fra komitéén (kr 600 000) i 2006. Høsten 2007 varslet prosjektansvarlig komitéén om mulige endringer i forutsetninger for gjennomføring.

4.3.2 NIFU STEP: Doktorgradskandidater og karrierer i et likestillingsperspektiv

Høsten 2007 inngikk komitéen avtale med NIFU STEP om utvidelse av etoppdrag gitt av UHRs forskningsutvalg: Doktorgradskandidater og karrierer i et likestillingsperspektiv. Utvidelsen gjaldt integrering av aspektet om forskjeller og likheter mellom menn og kvinner. Rapporten forelå i desember 2007 og gir en oversikt over kandidatenes karrierer de første årene etter avlagt doktorgrad, samt en oversikt over kandidatenes vurderinger av doktorgradsperioden i lys av deres arbeidslivserfaringer etter avlagt doktorgrad.

Rapporten finnes her:

http://www.nifustep.no/norsk/nyheter/doktorgradsutdanning_og_karrieremuligheter

4.3.3 NIFU STEP: "Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv", del av Comparative Academic Professions.

4.3.3.1. Hovedprosjektet

Komitéen har inngått prosjektsamarbeid med NIFU STEP om den norske delen (Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv) av det internasjonale forskningsprosjektet Comparative Academic Profession, som er en komparativ studie av arbeidsvilkårene til vitenskapelig ansatte. Komitéen har nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter for komitéen, sekretariatet og forskningssektoren. Delavtale ble inngått 26.10.2007. Avtale om rapportering og finansiering av hele oppdraget ble inngått i februar 2008. Prosjektet ferdigstilles i løpet av sommeren 2009.

4.3.3.2. NIFU STEP: Kvinner og tidsbruk i akademia

På oppdrag fra Komitéen utarbeidet NIFU STEP en delrapport til "Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv". Formålet med rapporten var å undersøke hvordan kvinnelige og mannlige vitenskapelig ansatte i universitets- og høgskolesektoren fordeler sin arbeidstid på ulike typer arbeidsoppgaver (først og fremst forskning og undervisning). Rapporten som ble publisert 12.11.2007. viser at kvinner underviser mer enn menn etter kvalitetsreformen. Rapporten inngår i Komitéens innspill til Stortingsmelding om rekruttering og innovasjon.

Rapporten finnes her:

http://www.nifustep.no/norsk/publikasjoner/kvinner_og_menns_tidsbruk_i_akademia

4.3.4. KILDEN: Nettverksplattform

Komitéen har gitt KILDEN i oppdrag å utføre en pilotstudie om nettverk for kvinnelige forskere, som et innspill til Stortingsmelding om rekruttering og forskerutdanning. Nasjonal satsing på nettverk for kvinnelige forskere. Rapporten ble presentert for Kif-komiteen 7. februar 2008, og ble deretter oversendt KD.

4.4 Brev

Til KD:

- Om Stortingsmelding om kvalitetsreform
- Om fortolkning av EFTA-dommen
- Stortingsmelding om rekruttering og forskerutdanning.

Til andre

- Brev til LDO om aktivitets- og redegjørelsesplikten
- Til forskningsrådet om finansiering av Ressursbank for likestilling i akademia

Brevene er tilgjengelige på: <http://kvinneriforskning.no/c42786/artikkel/vis.html?tid=42795>

4.5 Ressursbank for likestilling i akademia

Ordningen med Ressursbank for likestilling i akademia, og dermed engasjementet av KILDEN, er videreført. Sak om utvidelse av budsjettrammen som følge av utvidet mandat, økt aktivitet og satsing på internasjonalisering ble behandlet i komitémøte 22.-23. november, og det ble fattet vedtak om innvilgelse under forutsetning av at Norges forskningsråd og Kunnskapsdepartementet bidro økonomisk. Kunnskapsdepartementet har overført midler til komitéen. Det ble sendt en forespørsel til Norges forskningsråd.

4.6 Nettverkskonferanse for likestillingsmedarbeidere

Nettverksmøte for likestillingsarbeidere i universitets- og høyskolesektoren ble holdt 12. februar ved Høgskolen i Agder. Tema for møtet var *Ansettelsesprosesser – kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger*. Møtet hadde omlag 25 deltagere, blant dem representanter fra universiteter og høyskoler, Kif-komiteen, Universitets- og høyskolerådet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Norges forskningsråd.

Program:

- Mona Larsen-Asp, underdirektør i samfunnsavdelingen i Likestillings- og diskrimineringsombudet: *Karriere og ambisjoner – mest for menn?*
- Linda Rustad, seniorrådgiver i Kif-komiteen: *Sluttrapporten fra Komité for integreringstiltak - Kvinner i forskning*
- Inge Henningsen, professor i statistikk ved Københavns Universitet: *Kjønnsbarrierer i akademia "The leaking pipeline"*
- Lise Christensen, Seniorrådgiver Norges Forskningsråd: *Likestillingshensyn ved tilsetninger*

5 Egenvurdering og oppsummering

5.1. Aktivitetsnivå

Komitéen er godt fornøyd med aktivitetsnivået i det første året i funksjonsperioden. Sett ut fra et kapasitetshensyn har nivået vært svært høyt. Det kan være behov for og ønske om flere møter, men det er usikkert om sekretariatet og komitéens medlemmer har kapasitet til at dette kan la seg gjennomføre.

5.2. Vilkår for komitéens arbeid

Komitéen erfarer at det er stor interesse for arbeidet, og at sektoren har forventninger til resultatene. Til hinder for komitéens arbeid er vanskelig eller manglende tilgang på egnet statistikk og forskning. I mange tilfeller må komitéen selv innhente kjønns spesifikk forskning på felt som på forhånd er kartlagt, men hvor kjønnsaspektet er utelatt i kartleggingen. Det

viser seg ofte at relevant statistisk materiale ikke er tilgjengelig hos SSB og DBH er, noe som hemmer komitéen i dens arbeid.

5.3. Intern kommunikasjon

Komitéeen understreker sin funksjon som initiativtakter og iverksetter, i motsetning til å være et forvaltningsorgan. Dette fordrer en større delaktighet fra komitéens medlemmer i alle prosessledd, og at disse i stor grad er med å prege produktene som avleveres. Medlemmene er engasjert og ønsker å involveres aktivt i alle prosesser.

5.4. Strategi

Komitéeen har så langt manglet en klar mediestrategi, men ser et klart behov for dette, særlig i forbindelse med institusjonsbesøk og politiske utspill. Ressursbank for likestilling i akademia er bedt om å utforme et forslag til mediestrategi for komitéen. Det er nødvendig med en tydeligere strategisk retning for de møtene der komitéen møter eksterne instanser. Komiteen må selv arbeide med å styrke dette.